

Środa, 15 listopada 2017 r.

P8_TA(2017)0441

Plan działania na rzecz przyrody, ludzi i gospodarki

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 listopada 2017 r. w sprawie „Planu działania na rzecz przyrody, ludzi i gospodarki” (2017/2819(RSP))

(2018/C 356/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Plan działania na rzecz przyrody, ludzi i gospodarki” (COM(2017)0198),
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie śródkresowego przeglądu unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej ⁽¹⁾,
 - uwzględniając ocenę adekwatności prawodawstwa UE w zakresie ochrony środowiska (dyrektyw ptasiej i siedliskowej) (SWD(2016)0472),
 - uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Należy dołożyć starań, by wdrożyć sieć Natura 2000 z pełnym wykorzystaniem jej potencjału”,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji zatytułowane „Sprawozdawczość na mocy unijnych dyrektyw siedliskowej i ptasiej 2007-2012: Stan przyrody w UE”,
 - uwzględniając statystyki Eurostatu z listopada 2016 r. dotyczące różnorodności biologicznej,
 - uwzględniając konkluzje Rady z dnia 19 czerwca 2017 r. w sprawie planu działania UE na rzecz przyrody, ludzi i gospodarki ⁽²⁾,
 - uwzględniając skierowane do Komisji pytanie o „Plan działania na rzecz przyrody, ludzi i gospodarki” (O-000067/2017 – B8-0608/2017),
 - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że tylko mniej więcej 50 % ptaków i jeszcze mniejszy odsetek pozostałych chronionych gatunków i siedlisk w UE ma obecnie odpowiedni status ochrony, a tylko dla połowy wszystkich obszarów Natura 2000 przygotowano plany zarządzania obejmujące cele i środki ochrony;
- B. mając na uwadze, że dyrektywy dotyczące ochrony przyrody pełnią istotną rolę we wspieraniu realizacji celów planu strategicznego na rzecz bioróżnorodności na lata 2011–2020 zawartego w Konwencji o różnorodności biologicznej (CBD), agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz porozumienia paryskiego w sprawie zmiany klimatu;
- C. mając na uwadze, że w ocenie Europejskiej Agencji Środowiska zatytułowanej „Stan przyrody w UE w 2015 r.” wskazano, że główne obciążenia i zagrożenia dla ekosystemów lądowych zgłaszane przez państwa członkowskie to rolnictwo i zmiany warunków naturalnych oraz wykorzystanie żywych zasobów (połowy) i zanieczyszczenia w przypadku ekosystemów morskich; mając na uwadze, że wszystkie te działania są wywoływane przez człowieka i wywierają poważny i szkodliwy wpływ na przyrodę;
- D. mając na uwadze, że statystyki Eurostatu z 2016 r. dotyczące różnorodności biologicznej pokazują ogólny spadek liczebności wszystkich 167 gatunków ptaków pospolitych w UE w latach 1990 – 2014 ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0034.

⁽²⁾ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/19/conclusions-eu-action-plan-nature/pdf>

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Biodiversity_statistics

Środa, 15 listopada 2017 r.

Uwagi ogólne

1. z zadowoleniem przyjmuje „Plan działania na rzecz ochrony przyrody, ludzi i gospodarki” jako krok w kierunku osiągnięcia celów dyrektyw środowiskowych;
2. z niepokojem zauważa jednak, że celów wspólnotowej strategii ochrony różnorodności biologicznej do 2020 r. i CBD nie da się osiągnąć bez natychmiastowego znacznego zwiększenia wysiłków w tym kierunku; podkreśla, że cele unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej do 2010 r. nie zostały osiągnięte;
3. zauważa, że zdrowe i odporne ekosystemy mogą skuteczniej łagodzić skutki zmiany klimatu i dostosowywać się do nich, a zatem ograniczać globalne ocieplenie; zaznacza, że są one bardziej odporne na ekstremalne zjawiska pogodowe i łatwiej się po nich regenerują oraz oferują szeroki wachlarz korzyści, które służą ludziom;
4. odnotowuje, że w Europie prawie jedna czwarta dzikich gatunków jest obecnie zagrożona wyginieciem, a wiele ekosystemów jest zdegradowanych do tego stopnia, że nie są już w stanie pełnić swej pozytywnej funkcji; zauważa, że taka degradacja powoduje wielkie szkody społeczne i ekonomiczne w UE, ponieważ kluczowe przyczyny utraty bioróżnorodności, tj. niszczenie siedlisk naturalnych, nadmierna eksploatacja zasobów naturalnych, wprowadzanie i propagacja inwazyjnych obcych gatunków i zmiana klimatu uległy nasileniu, unieważniając pozytywne skutki inicjatyw, które miały im zapobiegać;
5. zauważa, że plan działania ma na celu „przyspieszenie postępów na drodze osiągnięcia celu strategii »Europa 2020«, którym jest zatrzymanie i odwrócenie procesu utraty różnorodności biologicznej oraz usług ekosystemowych”; ubolewa jednak, że nie poczyniono żadnych innych nawiązań do strategii ochrony różnorodności biologicznej 2020 ani do wyników przeglądu śródkokresowego;
6. ponownie podkreśla, że należy dołożyć dodatkowych, znacznych i nieustających wysiłków w kierunku realizacji celów przewidzianych na 2020 r., oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do nadania tym celom wyższej rangi politycznej;
7. kładzie nacisk na potrzebę zagwarantowania, że prawodawstwo Unii jest w pełni i należycie wdrażane;
8. podkreśla, że znaczący postęp w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych, zanieczyszczeń powietrza i innych zanieczyszczeń oraz poprawa efektywności energetycznej i materiałowej muszą zostać uzupełnione dalszymi działaniami podejmowanymi przez państwa członkowskie w celu pełnego wprowadzenia w życie uzgodnionej polityki służącej lepszej ochronie różnorodności biologicznej, zasobów naturalnych i zdrowia publicznego;
9. podkreśla konieczność dalszego łączenia polityki z wiedzą, aby osiągnąć cel dotyczący dobrego życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety, co stanowi długofalową wizję siódmego unijnego programu działań w zakresie środowiska;
10. wyraża ubolewanie z powodu ograniczonych ram czasowych planu działania oraz wzywa Komisję do bezzwłocznego rozpoczęcia prac nad kolejną unijną strategią ochrony różnorodności biologicznej na okres po 2020 r.;

Zaangażowanie wszystkich podmiotów

11. aprobuje cztery obszary priorytetowe zidentyfikowane w planie działania i podkreśla konieczność aktywnego uczestnictwa w jego realizacji wszystkich zainteresowanych podmiotów na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, aby konkretne podejmowane działania mogły skutecznie zaradzić brakom, które wystąpiły w trakcie wdrażania dyrektywy ptasiej i dyrektywy siedliskowej;
12. przypomina, że Europejski Trybunał Obrachunkowy w sprawozdaniu specjalnym nr 1/2017 stwierdził, że koordynacja między właściwymi organami i innymi zainteresowanymi podmiotami w państwach członkowskich nie została wystarczająco rozwinięta;
13. wzywa Komisję, aby udzieliła podmiotom krajowym i regionalnym skutecznego wsparcia w procesie wdrażania przepisów w zakresie ochrony przyrody i poprawy kontroli środowiskowych, w tym w drodze budowania potencjału i zdolności oraz lepszego podziału zasobów;

Środa, 15 listopada 2017 r.

14. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja zamierza aktualizować i rozbudowywać wytyczne we wszystkich językach urzędowych UE, aby propagować lepsze zrozumienie przepisów w terenie i pomóc władzom publicznym właściwie je stosować, oraz wzywa w związku z tym Komisję do zaangażowania w ten proces wszystkich zainteresowanych stron i prowadzenia z nimi konsultacji;
15. kładzie nacisk na rolę społeczeństwa obywatelskiego w zapewnieniu lepszego wdrażania prawodawstwa unijnego oraz na znaczenie postanowień konwencji z Aarhus w tym zakresie;
16. wzywa Komisję do przedstawienia nowego wniosku ustawodawczego w sprawie minimalnych standardów dostępu do kontroli sądowej, a także przeglądu rozporządzenia w sprawie konwencji z Aarhus dotyczącego stosowania jej w Unii w celu uwzględnienia ostatnich zaleceń Komitetu do spraw Przestrzegania Konwencji z Aarhus;
17. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że bez narażania na szwank związanych z ochroną przyrody celów i wymogów określonych w dyrektywach o ochronie przyrody, elastyczność podejść wdrożeniowych, które uwzględniają szczególne uwarunkowania krajowe, przyczynia się do ograniczania i stopniowego eliminowania niepotrzebnych konfliktów i problemów, które pojawiły się między ochroną przyrody a działaniami społeczno-gospodarczymi, jak również do rozwiązywania praktycznych problemów wynikających ze stosowania załączników do przedmiotowych dyrektyw;
18. wzywa Komisję, aby sprecyzowała rolę Komitetu Regionów w celu podniesienia poziomu świadomości oraz propagowania zaangażowania lokalnego i wymiany wiedzy;

Gatunki i siedliska chronione

19. podkreśla, że państwa członkowskie muszą zagwarantować, że stan obszarów Natura 2000 nie ulegnie pogorszeniu, oraz podjąć środki ochronne w celu zachowania lub odnowy właściwego statusu ochrony chronionych gatunków i siedlisk;
20. wzywa do pełnego wdrożenia dyrektyw dotyczących ochrony przyrody, aby zapewnić podejmowanie działań na rzecz ochrony zgodnie z najnowszymi osiągnięciami techniki i nauki;
21. ubolewa, że plan działania nie zawiera priorytetowej strategii ani konkretnych środków, które pozwoliłyby poprawić: ochronę owadów zapylających, w szczególności w odniesieniu do wysiłków mających na celu zwalczanie zagrożeń dla zdrowia oraz gatunków pasożytniczych (zwłaszcza roztocza *Varroa*), koordynację prac badawczych, harmonizację metod analiz, a także wymianę wiedzy naukowej dotyczącej owadów zapylających na szczeblu europejskim, o co apelowano we wcześniejszej rezolucji Parlamentu Europejskiego;
22. ponownie wzywa Komisję do przedstawienia unijnej strategii ochrony i zachowania zagrożonych owadów zapylających, która pozwoliłaby kompleksowo i przekrojowo zająć się fundamentalną kwestią ogromnej umieralności owadów zapylających w Europie, w szczególności pszczoł, których znaczenie dla środowiska i gospodarki jest nie do przecenienia;
23. proponuje nałożenie obowiązku zwalczania roztocza *Varroa* na szczeblu unijnym, wspieranie kształcenia pszczelarzy w zakresie metod ochrony pszczoł, zachęcanie rolników, władz lokalnych i regionalnych, jak również ogółu społeczeństwa do wspierania rozwoju gatunków roślin, zwłaszcza kwiatów, na obszarach wiejskich i miejskich, aby zwiększyć dostępność roślin miododajnych;
24. przypomina, że bezprawne zabijanie ptaków, przede wszystkim przedstawicieli gatunków wędrownych w rejonie Morza Śródziemnego oraz ptaków drapieżnych w niektórych państwach członkowskich pozostaje powodem do niepokoju; podkreśla potrzebę posiadania planu skoordynowanego na szczeblu europejskim, w oparciu o dane naukowe, w celu zarządzania gatunkami ptaków wędrownych, których szlaki przebiegają przez więcej niż jedno państwo członkowskie;
25. wzywa do pełnego i skutecznego wdrożenia rozporządzenia w sprawie inwazyjnych gatunków obcych oraz apeluje o odpowiednie finansowanie tego z budżetu UE; podkreśla, że umieszczenie gatunku w unijnym wykazie inwazyjnych gatunków obcych musi opierać się na znormalizowanej i zharmonizowanej ocenie ryzyka; uważa, że zarządzanie inwazyjnymi gatunkami obcymi jest pilnym priorytetem, zwłaszcza na obszarach Natura 2000; z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie platformy internetowej EASIN, która ułatwia dostęp do danych dotyczących gatunków obcych;

Środa, 15 listopada 2017 r.

26. podkreśla, że ochrona wspólnego środowiska naturalnego w Europie ma zasadnicze znaczenie zarówno dla naszych gospodarek, jak i dobrobytu, że według szacunków wartość ekonomiczna sieci Natura 2000 wynosi 200-300 mld EUR rocznie i może generować dochody dla lokalnych społeczności dzięki turystyce i rekreacji, oraz że zdrowe ekosystemy zapewniają istotne usługi, takie jak świeża woda, magazynowanie dwutlenku węgla, zapylenie przez owady, ochrona przed powodzią, lawinami i erozją wybrzeży⁽¹⁾; zwraca zatem uwagę, że inwestycje w sieć Natura 2000 są racjonalne pod względem ekonomicznym;

27. przypomina, że obszary morskie należące do sieci Natura 2000 mają znacznie mniejszy zasięg niż obszary lądowe; wzywa zainteresowane państwa członkowskie do zajęcia się tym problemem oraz apeluje do Komisji, aby ułatwiła niezbędną współpracę z państwami trzecimi w celu poprawy ochrony środowiska na obszarach morskich;

28. z zadowoleniem przyjmuje działania mające włączyć usługi ekosystemowe do procesu podejmowania decyzji; wyraża jednak ubolewanie z powodu braku w planie działania konkretnej inicjatywy dotyczącej zerowej utraty różnorodności biologicznej netto;

Powiązania z innymi obszarami polityki

29. podkreśla pilną potrzebę podjęcia działań w celu uporania się z głównymi przyczynami utraty różnorodności biologicznej, tj. niszczeniem i degradacją siedlisk – głównie na skutek nadmiernego zużycia gruntów, zanieczyszczenia, intensywnego rolnictwa, stosowania syntetycznych pestycydów chemicznych, rozprzestrzeniania się obcych gatunków i zmiany klimatu – oraz podkreśla również potrzebę zapewnienia spójności różnych strategii politycznych Unii Europejskiej;

30. podkreśla, że ocena adekwatności wykazała szczególną potrzebę zwiększenia spójności ze wspólną polityką rolną (WPR), oraz zwraca uwagę na niepokojący spadek liczby gatunków i siedlisk spowodowany przez rolnictwo; wzywa Komisję do przeprowadzenia oceny wpływu WPR na różnorodność biologiczną;

31. przypomina, że jednym z sześciu kluczowych priorytetów rozwoju obszarów wiejskich w UE jest odbudowa, ochrona i wzmocnienie ekosystemów związanych z rolnictwem i leśnictwem, w tym na obszarach Natura 2000; zwraca uwagę na szereg działań realizowanych przez podmioty z sektora rolnictwa, między innymi w ramach wdrażania środków na rzecz zazieleniania wprowadzonych przy okazji przeglądu WPR w 2013 r.;

32. ponownie wzywa Komisję i państwa członkowskie do przekierowywania środków finansowych WPR z dotowania działań przyczyniających się do zaniku różnorodności biologicznej na finansowanie rolnictwa zrównoważonego ekologicznie i utrzymanie powiązanej z nim różnorodności biologicznej;

33. ponadto wzywa Komisję i państwa członkowskie, by we współpracy z właścicielami i użytkownikami gruntów zbadały możliwość wprowadzenia tzw. „zielonych i niebieskich usług” (zarządzanie krajobrazem i środowiskiem, gospodarka wodna) w zamian za wypłatę wynagrodzenia zgodnego z warunkami rynkowymi;

34. zwraca uwagę, że w niektórych regionach Europy gatunki określone w dyrektywie siedliskowej jako wymagające szczególnej ochrony osiągnęły dobry status ochrony i tym samym mogą zagrażać innym gatunkom oraz zwierzętom gospodarskim, co może zakłócić naturalną równowagę ekosystemu; wzywa Komisję do opracowania procedury oceny umożliwiającej zmianę statusu ochrony gatunków w określonych regionach po osiągnięciu pożądanego poziomu ochrony;

35. przypomina, że w pewnych regionach współistnienie ludzi i dużych mięsożerców, w szczególności wilków, może negatywnie wpływać na zrównoważony rozwój ekosystemów i zamieszkałych obszarów wiejskich, zwłaszcza w kontekście tradycyjnego rolnictwa i zrównoważonej turystyki, oraz na inne dziedziny działalności społeczno-ekonomicznej; wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia konkretnych środków radzenia sobie z tymi problemami, aby nie narazić na szwank zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, uznając jednocześnie elastyczność przewidzianą w dyrektywie siedliskowej;

36. wzywa Komisję, aby wspierała działania takie jak szkolenia dla rolników w zakresie ochrony zwierząt gospodarskich przed dużymi drapieżnikami i dzielenie się najlepszymi praktykami dotyczącymi ochrony zwierząt gospodarskich we wszystkich państwach członkowskich;

37. wyraża ubolewanie, że WPR nie została opracowana pod kątem ochrony zanikającej tradycyjnej praktyki rolniczej – pasterstwa, które jest ważnym tradycyjnym narzędziem zarządzania siedliskami i ochrony przyrody; apeluje o plan działania, który wesprze ramy rozwoju pasterstwa w sieci Natura 2000;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/pdf/state_of_nature_en.pdf

Środa, 15 listopada 2017 r.

38. wzywa Komisję do rozważenia zwłaszcza adaptacyjnego zarządzania zbiorami jako narzędzia najlepszych praktyk służącego do zrównoważonego zarządzania tymi populacjami ptaków wodnych, które w UE są wystarczająco liczne, i do ochrony populacji, których liczebność maleje;

39. podkreśla, że na obszarach morskich następuje znaczna utrata różnorodności biologicznej i uważa, że wspólna polityka rybołówstwa powinna promować różnorodność biologiczną oraz zrównoważone modele konsumpcji i produkcji; apeluje o przeprowadzenie oceny wpływu WPRyB na różnorodność biologiczną;

Finansowanie

40. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w sprawie sieci Natura 2000 i zgadza się z oceną Trybunału, według którego fundusze UE nie zostały wystarczająco dobrze wykorzystane na wspieranie i zarządzanie tą siecią;

41. zaznacza, że odpowiedzialność za finansowanie obszarów Natura 2000 spoczywa głównie na państwach członkowskich, i podkreśla, że do luk we wdrażaniu dyrektyw dotyczących ochrony przyrody najprawdopodobniej walnie przyczynił się brak funduszy, jak stwierdzono w kontroli adekwatności;

42. podkreśla, że tworzenie mechanizmów finansowych na rzecz ochrony różnorodności biologicznej, które miałyby pozwolić osiągnąć cele 2020, jest mało prawdopodobne ze względu na ramy czasowe obecnych wieloletnich ram finansowych (WRF); wzywa do maksymalnego wykorzystania istniejących środków, w tym Instrumentu Finansowego na rzecz Środowiska (LIFE), WPR i funduszy strukturalnych;

43. z zadowoleniem odnotowuje, że Komisja zamierza przedłożyć wniosek o zwiększenie o 10 % puli środków na ochronę przyrody i różnorodności biologicznej w programie LIFE;

44. stwierdza, że przed uchwaleniem kolejnych WRF konieczne są dodatkowe prace przygotowawcze, zarówno w zakresie przeglądu, jak i prognoz, aby zapewnić odpowiednie finansowanie ochrony przyrody, różnorodności biologicznej i zrównoważonego rolnictwa na obszarach należących do sieci Natura 2000; uważa, że w tym zakresie kluczowe jest przeprowadzenie kompleksowego przeglądu wydatków, ze szczególnym uwzględnieniem wydajności stosowanych dotychczas rozwiązań;

45. wzywa do tego, by do kolejnych WRF wprowadzić nowe mechanizmy finansowe na rzecz ochrony różnorodności biologicznej; wzywa Komisję do zapewnienia, by przyszłe instrumenty finansowe na rzecz rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i rozwoju regionalnego zawierały specjalne pule środków przeznaczonych na ochronę różnorodności biologicznej oraz zarządzanie siecią Natura 2000, prowadzone wspólnie przez krajowe i regionalne organy ds. ochrony środowiska;

46. zwraca się do Komisji o skuteczniejsze dopasowanie systemów finansowania programu Natura 2000 do jego celów oraz o określenie przekrojowych wskaźników efektywności sieci Natura 2000 w odniesieniu do wszystkich stosownych funduszy UE; wzywa również Komisję do utworzenia mechanizmu monitorowania wydatków na sieć Natura 2000, aby poprawić ich przejrzystość, rozliczalność i skuteczność, a także włączyć te elementy do kolejnych WRF;

47. przypomina, że środki przeznaczane na program Natura 2000 są zazwyczaj przekazywane w ramach współfinansowania; wzywa państwa członkowskie do znacznego zwiększenia nakładów finansowych na program Natura 2000, tak aby osiągnąć atrakcyjny poziom współfinansowania i zwiększyć absorpcję funduszu, oraz do zmniejszenia obciążeń administracyjnych spoczywających na wnioskodawcach i beneficjentach;

48. podkreśla potencjał finansowania publiczno-prywatnego w dziedzinie rozwoju usług ekosystemowych, zielonej infrastruktury i innych obszarów związanych z kapitałem naturalnym, oraz z zadowoleniem przyjmuje fakt, że mechanizm finansowy na rzecz kapitału naturalnego będzie nadal wspierać projekty w zakresie różnorodności biologicznej w okresie wdrażania 2017–2019;

49. wzywa Komisję, aby promowała i zaproponowała odpowiednie środki na finansowanie i rozwój transgranicznych planów zarządzania gatunkami dużych drapieżników, a także apeluje o dokładne zbadanie roli dużych drapieżników i ewentualne wprowadzenie działań dostosowawczych, aby zapewnić zachowanie różnorodności biologicznej, krajobrazu rolniczego i praktykowanego od wieków wypasu zwierząt na obszarach górskich;

Środa, 15 listopada 2017 r.

Zielona infrastruktura

50. z zadowoleniem przyjmuje zawarte w planie działania zobowiązanie do zapewnienia wytycznych dotyczących wspierania rozwoju zielonej infrastruktury, tak aby lepiej połączyć obszary sieci Natura 2000, jednak ponownie wzywa do przedstawienia faktycznego wniosku dotyczącego rozwoju transeuropejskiej sieci zielonej infrastruktury (TEN-G);

51. stwierdza, że właściwe organy państw członkowskich – z udziałem wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron – powinny lepiej wykorzystywać zintegrowane systemy planowania przestrzennego, poprawić rozumienie TEN-G dzięki wiedzy branżowej oraz umożliwić sfinansowanie lepszej łączności ekologicznej oraz innych aspektów zielonej infrastruktury ze środków na rozwój obszarów wiejskich i rozwój regionalny; zauważa, że kryteria te powinny stanowić wytyczne dla WRF po 2020 r. przy planowaniu przedsięwzięć infrastrukturalnych; stwierdza, że koncepcja zielonej infrastruktury przyczynia się również do powstania zrównoważonej gospodarki dzięki zachowaniu zalet ekosystemów i jednoczesnemu łagodzeniu negatywnych skutków infrastruktury transportowej i energetycznej;

52. zauważa, że należy badać rolę, jaką zielona infrastruktura odgrywa w łagodzeniu skutków klęsk żywiołowych związanych ze zmianami pogody i klimatu, ponieważ przyczynia się do łagodzenia negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk meteorologicznych i klimatycznych, które figurują wśród najbardziej niszczycielskich i śmiertelnych klęsk żywiołowych w Europie i na świecie;

o

o o

53. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania Komisji niniejszej rezolucji.
